

V Bruseli 18. 4. 2013
COM(2013) 209 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o fungovaní memoranda o porozumení týkajúceho sa predaja falšovaného tovaru cez internet

(Text s významom pre EHP)

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o fungovaní memoranda o porozumení týkajúceho sa predaja falšovaného tovaru cez internet

(Text s významom pre EHP)

OBSAH

1.	Úvod.....	4
2.	Memorandum o porozumení	5
2.1.	Nový kooperatívny prístup.....	5
2.2.	Rozsah pôsobnosti a architektúra memoranda o porozumení.....	5
2.3.	Samoregulácia na základe memoranda o porozumení	7
3.	Fungovanie a vplyv memoranda o porozumení	8
3.1.	Zabezpečenie fungovania memoranda o porozumení.....	8
3.2.	Postup oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu – základný prvok memoranda o porozumení.....	9
3.3.	Aktívne a preventívne opatrenia – rozhodujúce opatrenia na účinný boj proti falšovaniu	10
3.4.	Viacnásobní porušovatelia	11
3.5.	Spolupráca vrátane výmeny informácií	13
3.6.	Dôvera, informovanie a ochrana spotrebiteľov.....	14
3.7.	Externá komunikácia a zvyšovanie informovanosti	15
3.8.	Meranie výsledkov memoranda o porozumení	15
4.	Ďalší postup.....	17
Príloha: Zoznam lokalít a obchodných názvov, na ktoré sa vzťahuje memorandum o porozumení.....		19
Obchodné značky, na ktoré sa vzťahuje memorandum o porozumení		19
Lokality, na ktoré sa vzťahuje memorandum o porozumení.....		21

1. Úvod

Táto správa hodnotí fungovanie memoranda o porozumení týkajúceho sa predaja falšovaného tovaru cez internet (máj 2011) (ďalej len „memorandum o porozumení“)¹.

Predaj falšovaného tovaru cez internet má negatívny vplyv a poškodzuje všetky legitímne zainteresované strany vrátane internetových platforiem a držiteľov vlastníckych práv a hlavne spotrebiteľov. Online falšovanie je **dynamický jav, ktorý sa neprestajne mení** a prispôsobuje sa s cieľom preniknúť do nových obchodných modelov. Nezákonné spoločnosti, ktoré obchodujú s falšovaným tovarom, sú sofistikované a reagujú na ochranné stratégie boja proti falšovaniu.

Cieľom memoranda o porozumení je zaviesť kódex postupov v boji proti predaju falšovaného tovaru cez internet a podporiť spoluprácu jeho signatárov, aby mohli účinne reagovať na túto stálu hrozbu. Všeobecne sa uznáva, že **spolupráca je omnoho lepšia než spory**, ktoré nezvyšujú efektívnosť trhu ani nepodporujú dôveru spotrebiteľov. Kľúčovým cieľom je posilňovať dôveru v trh. Memorandum o porozumení podporuje **dôveru v online trh** stanovením podrobných opatrení proti online ponukám falšovaného tovaru a **zvýšením ochrany spotrebiteľov**, ktorí neúmyselne kúpia falšovaný výrobok.

Memorandum o porozumení sa vzťahuje na všetky hlavné platformy elektronického obchodu a hlavné obchodné značky, ktoré pôsobia na globálnej aj regionálnej úrovni v oblasti bežného spotrebného tovaru, spotrebnej elektroniky, módnych výrobkov, luxusného tovaru, športového tovaru, filmov, softvéru, hier a hračiek².

Signatári sa počas obdobia hodnotenia³ pravidelne stretávali. Súhrnné záznamy z týchto zasadnutí boli uverejnené na webovej stránke Generálneho riaditeľstva pre vnútorný trh a služby⁴.

V tejto správe sa analyzuje pokrok, vykonávanie a fungovanie memoranda o porozumení a poskytuje prehľad o jeho hodnotení signatármi z hľadiska účinnosti pri obmedzovaní online predaja falšovaného tovaru v rámci EÚ. Správa sa obmedzuje výlučne na memorandum o porozumení a netýka sa súvisiacich všeobecných politických otázok.

Zo správy vyplýva, že prístup prijatý prostredníctvom **memoranda o porozumení funguje, ale poukazuje tiež na potrebu ostražitosti a bdlosti internetových platforiem a držiteľov vlastníckych práv**. V správe sa konštatuje, že memorandum o porozumení by malo

¹ Podľa ustanovenia článku 41 memoranda o porozumení, http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/memorandum_04052011_en.pdf.

² Signatármi memoranda o porozumení sú: skupina Adidas, AIM (európske združenie obchodných značiek), Allianz Deutscher Produzenten – Film & Fernsehen e.V., skupina Amer Sports, ACG (skupina na boj proti falšovaniu), Amazon, BIEM (medzinárodný úrad spoločností spravujúcich práva na mechanický záznam a reprodukciu hudobných diel), Burberry, BASCAP (iniciatíva podnikov za zastavenie falšovania a pirátstva), EURATEX (európska textilná a odevná konfederácia), FSPA (federácia športových a herných združení), Federazione Moda Italia, FESI (federácia európskeho priemyslu so športovým tovarom), Gant AB, Bundesverband der Schuhindustrie e.V., ISFE (federácia interaktívneho softvéru), IVF (medzinárodná federácia videa), AICE (talianske združenie zahraničného obchodu), Lacoste, skupina Lego, skupina LVMH, Mattel Inc, Microsoft, skupina MIH, MPA (asociácia filmových štúdií), EMEA, Nike, Nokia, Price-Minister – skupina Rakuten, Procter & Gamble, Richemont, SACG (švédská skupina na boj proti falšovaniu) a Unilever.

³ V článku 40 memoranda o porozumení sa stanovuje, že po podpísaní memoranda o porozumení (4. mája 2011) bude nasledovať dvanásťmesačné obdobie hodnotenia. I keď pôvodné obdobie hodnotenia bolo stanovené na dvanásť mesiacov, signatári sa jednomyseľne dohodli na predĺžení tohto obdobia o ďalších šesť mesiacov, aby sa umožnilo komplexné odskúšanie všetkých opatrení stanovených v memorande o porozumení.

⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders/index_en.htm.

pokračovať počas ďalších dvoch rokov a že by sa mal rozšíriť počet jeho signatárov. Komisia uvažuje o ďalších opatreniach na rozsiahlejšie riešenie boja proti falšovaniu a koncom tohto roku pravdepodobne navrhne iniciatívu.

2. MEMORANDUM O POROZUMENÍ

2.1. Nový kooperatívny prístup

Komisia vo svojom oznámení z roku 2009 o zvyšovaní účinnosti presadzovania práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu⁵ a svojom oznámení z roku 2011 o jednotnom trhu pre práva duševného vlastníctva⁶ zdôraznila dôležitosť dobrovoľných a spoločných prístupov držiteľov práv duševného vlastníctva a iných zainteresovaných strán, ako sú internetové platformy, veľkoobchodníci, maloobchodníci, spotrebitelia a obchodné združenia, k boju proti falšovaniu.

V oznámení z roku 2009 sa konštatovalo, že prevládajúcim prístupom zainteresovaných strán fungujúcich v rýchlo sa rozvíjajúcom technologickom a obchodnom prostredí **by nemali byť spory, ale spolupráca**. Ako pracovná metóda na podporenie uzatvárania možných dobrovoľných dohôd bol navrhnutý **dialóg zainteresovaných strán**, t. j. konštruktívny dialóg zameraný na konkrétne problémy a dosiahnuteľné a praktické riešenia, ktoré musia byť realistické, vyvážené, úmerné a spravodlivé pre všetky zainteresované strany. Takýto spoločný, inkluzívny a participatívny prístup je v súlade s programom Komisie, ktorý sa zameriava na lepšiu právnu reguláciu.

Komisia v kontexte tohto memoranda o porozumení prevzala novú funkciu ako sprostredkovateľ týchto dialógov poskytovaním administratívnej a logistickej podpory a v prípade potreby zabezpečením spravodlivej rovnováhy medzi odlišnými záujmami, o ktorých sa diskutuje, najmä legítimných práv a očakávaní občanov EÚ.

Úloha Európskej komisie ako sprostredkovateľa tiež zabezpečuje, aby tento dialóg zainteresovaných strán a prípadné následné dohody boli transparentné a plne v súlade s existujúcim právnym rámcom a aby sa dôsledne dodržiavali základné práva a slobody.

V tomto prístupe Komisiu podporili Európsky parlament⁷ aj Rada⁸.

Ako prvý príklad kooperatívneho prístupu Komisia začala dialóg zainteresovaných strán o online predaji falšovaného tovaru, ktorého výsledkom bolo memorandum o porozumení, do ktorého sa zapojilo 33 spoločností a obchodných združení a ktoré sa vzťahuje na 39 rôznych internetových lokalít.

2.2. Rozsah pôsobnosti a architektúra memoranda o porozumení

Online obchodovanie ponúka podnikom a spotrebiteľom nebývalé možnosti nákupu a predaja tovaru na vnútroštátnej úrovni, cez vnútorné hranice vnútorného trhu a na medzinárodnej

⁵ KOM(2009) 467 v konečnom znení z 11. septembra 2009: Zvyšovanie účinnosti presadzovania práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu

⁶ KOM(2011) 287 v konečnom znení z 24. mája 2011: Jednotný trh pre práva duševného vlastníctva. Podpora kreativity a inovácií na zabezpečenie hospodárskeho rastu, pracovných miest vysokej kvality a prvotriednych výrobkov a služieb v Európe.

⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. septembra 2010 o presadzovaní práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu;
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2010-0340>.

⁸ Uznesenie Rady z 1. marca 2010 o zvyšovaní účinnosti presadzovania práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ C 56, 6.3.2010, s. 1).

úrovni. V rámci vnútorného trhu internet prispieva k obmedzeniu cezhraničných prekážok obchodu.

Internet sa však, žiaľ, stal aj jedným z hlavných kanálov pre falšované výrobky. Elektronický obchod cez internetové platformy je vo väčšine prípadov úplne legítimný. Výhody elektronického obchodu však využívajú aj nezákonní alebo podvodní obchodníci, ktorí na internete ponúkajú falšované výrobky priamo spotrebiteľom. Signatári poukazujú napríklad na novú generáciu (malých) predajcov falšovaného tovaru, ktorí lacno získavajú malé množstvá falšovaných výrobkov cez internet alebo prostredníctvom tradičných distribučných kanálov a následne ich ponúkajú na predaj na internetových lokalitách. Pôvodný predajca tovaru ani falšovaný tovar sa nemusia nachádzať na území EÚ. Legitímne internetové platformy a vlastníci práv ponúkajúci služby predajcom a kupujúcim sa tak môžu stať obeťou obchodníkov s falšovaným tovarom, čo má za následok poškodenie spotrebiteľov, vlastníkov práv, poskytovateľov služieb elektronického obchodu, hospodárstva a spoločnosti.

Internetové platformy a vlastníci práv prijímali opatrenia proti online ponukám falšovaného tovaru už pred memorandom o porozumení, ale v dôsledku začatia dialógu zainteresovaných strán zavládlo všeobecné presvedčenie, že by sa dalo dosiahnuť viac.

Memorandum o porozumení sa zameriava na **narúšanie a odrádzanie strany ponuky trhu s falšovaným tovarom**, t. j. snaží sa čo najrýchlejšie odstrániť online ponuku falšovaného tovaru. Stanovuje primerané, odrádzajúce opatrenia proti tým, ktorí sa opakovane pokúšajú predat' falšované výrobky. Okrem toho sa snaží dosiahnuť lepšiu ochranu spotrebiteľov, ktorí neúmyselne kúpia falšovaný výrobok, alebo legítimných predajcov tovaru, ktorí môžu mať pocit, že sú nadmerne obmedzovaní/zdržiavaní pri prezentovaní výrobku, ktorý chcú predávať online.

Memorandum o porozumení podporuje stratégiu založenú na troch obranných líniách. Tieto sa usilujú zabezpečiť, aby sa nezákonné ponuky neobjavili online a v prípade, ak sa objavia, boli čo najrýchlejšie stiahnuté, v každom prípade dostatočne rýchlo na to, aby sa zabránilo uskutočneniu ďalších transakcií. Všetky tieto opatrenia fungujú súčasne a v reálnom čase.

Po prvé je veľmi dôležité, aby zákazníci, t. j. predajcovia a kupujúci, **chápali jav falšovania, jeho vlastné riziká pre spotrebiteľov a negatívne účinky na vlastníkov práv**. Zákazníci môžu byť v boji proti falšovaniu aktívnymi stranami. Internetové platformy sa s týmto cieľom zaviazali **sprístupňovať** príslušné **informácie potenciálnym predajcom a kupujúcim** ľahko prístupným spôsobom a v prípade potreby v spolupráci s vlastníkmi práv. Platformy by mali vysvetliť, že ponúkание falšovaného tovaru je nezákonné, a navrhnúť preventívne opatrenia, ktoré by kupujúci mali urobiť, aby sa vyhlí jeho nákupu. Dobre informovaní predajcovia na internetových platformách by mali prijať záväzok, že takýto tovar nebudú ponúkať. Dobre informovaní spotrebiteľia by mali poznať nástroje a postupy, podľa ktorých majú postupovať v prípade, ak kúpili falšovaný tovar. Memorandum o porozumení je plne v súlade s nedávnym programom Komisie pre spotrebiteľov, ktorý sprostredkovateľov a obchodníkov povzbudzuje, aby od samotného dodržiavania právnych predpisov prešli k vytvoreniu samoregulačných opatrení na zvýšenie ochrany spotrebiteľov⁹.

Druhá obranná línia zahŕňa „aktívne a preventívne opatrenia“ ako včasnú a primeranú reakciu na pokusy predávať falšované výrobky, a to pred sprístupnením ponuky verejnosti alebo krátko po jej sprístupnení. Vlastníci práv a internetové platformy sa prijímaním týchto opatrení snažia obmedziť online ponuky falšovaného tovaru. Tieto opatrenia môžu byť technické a/alebo procesné a často vyžadujú ľudský zásah. Opatrenia sú často špecifické pre

⁹ Oznámenie Komisie „Európsky program pre spotrebiteľov – podpora dôvery a rastu“, COM(2012) 225 final.

príslušné obchodné modely a organizáciu vlastníkov práv a/alebo internetové platformy. Jedným z príkladov aktívnych a preventívnych opatrení je preverovanie predajcov skôr, než sa im umožní predávať na internetovej platforme, a v určitých prípadoch kontinuálne hodnotenie ich výkonnosti. Efektívne aktívne a preventívne opatrenia sú často sofistikované a vyžadujú značné zdroje a účinnú spoluprácu vlastníkov práv a internetových platforiem. **Cieľom aktívnych a preventívnych opatrení je zabezpečiť, aby sa ponuky falšovaného tovaru neobjavili online.**

Po tretie, ponuky falšovaného tovaru na internetovej platforme môžu byť napriek informovaniu zákazníkov a aktívnym a preventívnym opatreniam stále dostupné verejnosti. V takýchto prípadoch môžu vlastníci práv a spotrebitelia oznámiť existenciu týchto ponúk príslušnej internetovej platforme. To umožní platforme prijať primerané opatrenia vrátane odstránenia ponuky z príslušnej lokality. **Cieľom postupu oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu je ponúknuť jednoduchý, spravodlivý a rýchly postup na odstránenie online ponúk falšovaného tovaru.**

Memorandum o porozumení dopĺňa tieto opatrenia zabezpečením lepšej **ochrany spotrebiteľa** vrátane možnosti získania náhradného produktu alebo za istých podmienok vrátenia peňazí. Súčasťou memoranda o porozumení sú aj **odrádzajúce opatrenia proti viacnásobným porušovateľom.**

Signatári memoranda o porozumení sa zaviazali spolupracovať pri odhaľovaní viacnásobných porušovateľov. Internetové platformy sa zaručili, že zavedú a budú presadzovať odrádzajúce opatrenia podľa svojich interných smerníc. Politiky týkajúce sa viacnásobných porušovateľov musia byť objektívne, primerané a musia v plnej miere zohľadňovať okolnosti. Výmena informácií o viacnásobných porušovateľoch podľa memoranda o porozumení plne rešpektuje zákony o ochrane údajov.

Spotrebitelia majú pri online nákupe využiť všetky dostupné informácie, aby sa vyhli zakúpeniu falšovaných výrobkov, ale napriek tomu môžu utrpieť škodu. Mohli byť uvedení do omylu a neúmyselne kúpiť falšovaný tovar s následkom ekonomickej alebo inej škody. Memorandum o porozumení obsahuje minimálny súbor ustanovení o ochrane spotrebiteľa. Náhrada za ekonomickú alebo inú škodu závisí od politik príslušných jednotlivých signatárov. Spotrebiteľ mohol tiež uverejniť ponuku na predaj údajne falšovaného tovaru, ktorá bola odstránená, a mohol utrpieť škodu, ak sa ukázalo, že toto odstránenie nebolo oprávnené.

A napokon, memorandum o porozumení zabezpečuje, že signatári počas obdobia hodnotenia **nezačnú nové vzájomné spory** týkajúce sa záležitostí, na ktoré sa vzťahuje memorandum o porozumení. Moratórium na spory je dôležitým opatrením, ktoré zdôrazňuje vzájomný záväzok signatárov spolupracovať v dobrej viere.

2.3. Samoregulácia na základe memoranda o porozumení

Často je ťažké dosiahnuť dobrovoľnú spoluprácu veľkého počtu zainteresovaných strán s odlišnými záujmami a obchodnými modelmi. Vybudovanie dôvery potrebnej pre takúto spoluprácu si vyžaduje čas.

Proces vedúci k podpísaniu memoranda o porozumení a samotné podpísanie sa ukázali ako dôležité kroky na vybudovanie atmosféry vzájomnej dôvery a spoľahlivosti medzi signatármi. Štruktúrovaný dialóg umožnil zainteresovaným stranám získať lepšie pochopenie ich záujmov, ako aj technických, organizačných a komerčných obmedzení. **Vzájomná dôvera a spoľahlivosť sú zjednocujúcim faktorom.** Bez nich by bola dobrovoľná spolupráca odsúdená na neúspech.

Ďalšími rozhodujúcimi faktormi pre úspech boli:

- jasný stimul pre každého signatára vyplývajúci z dobrovoľnej dohody,
- záruky v dohode na ochranu základných záujmov každého signatára, zohľadnenie rôznych obchodných modelov a obchodných politík a zabezpečenie právnej istoty na prekonanie opozície v rámci príslušných organizácií,
- jednoznačne zameraná dobrovoľná dohoda zahŕňajúca jasne určený cieľ v spojení so zrozumiteľne formulovanými, realistickými záväzkami proporcionálne pridelenými stranám (inteligentné presadzovanie),
- vysoká úroveň súhlasu a odhodlania v rámci spoločností podpisujúcich dohodu,
- dostatočná vnútorná pružnosť umožňujúca prispôsobenia v dôsledku meniacich sa okolností bez toho, aby sa musela dohoda znovu prerokovať.

K štrukturalizácii a podnecovaniu dialógov a rokovaní okrem toho prispelo **zapojenie „sprostredkujúcich“ útvarov Európskej komisie** a povzbudzovalo zainteresované strany na prekonávanie prekážok. Účinná môže byť aj politická podpora zo strany vnútroštátnych orgánov a poslancov parlamentu.

Externá transparentnosť zvyšuje dôveryhodnosť a zaisťuje zodpovednosť a pocit povinnosti voči zainteresovaným stranám, vnútroštátnym orgánom a poslancom parlamentu, ako aj spoločnosti ako celku. Môže povzbudiť aj nové zainteresované strany, aby podpísali dobrovoľnú dohodu a osvedčené postupy, ktoré podporuje.

3. FUNGOVANIE A VPLYV MEMORANDA O POROZUMENÍ

3.1. Zabezpečenie fungovania memoranda o porozumení

Memorandum o porozumení sa obmedzuje na signatárov, ktorí poskytujú služby a tovar v EÚ/EHP. Signatári určili webové lokality a obchodné značky, na ktoré sa memorandum o porozumení vzťahuje (pozri prílohu), s cieľom objasniť rozsah pôsobnosti memoranda o porozumení.

Na uľahčenie komunikácie medzi signatármi o politických otázkach týkajúcich sa memoranda o porozumení a umožnenie priamych operačných kontaktov medzi personálom ochrany obchodných značiek vlastníkov práv v rôznych členských štátoch a lokalitami prevádzkovanými internetovými platformami bol vypracovaný zoznam **kontaktných miest**.

Dostupnosť týchto základných informácií v ľahko dostupnej a pravidelne aktualizovanej forme pomohla signatárom uplatňovať memorandum o porozumení v rámci operačných podmienok. Umožnila tiež informovať miestne organizácie signatárov o memorande o porozumení, jeho potenciáli a možnostiach.

Internetové platformy a vlastníci práv sa zúčastnili na **dvojstranných zasadnutiach** s cieľom nadviazať kontakt, vymeniť si informácie a diskutovať o operačných otázkach. Tieto zasadnutia spolu s dôsledným využívaním príslušných programov internetových platforiem na ochranu práv umožnili signatárom podeliť sa o poznatky, identifikovať trendy a v dôsledku toho urýchliť odstraňovanie podozrivých ponúk, a zvýšiť tak ochranu.

Zmluvné strany memoranda o porozumení vo všeobecnosti signalizovali, že memorandum významne **zlepšilo komunikáciu** medzi signatármi, čo uľahčilo spoluprácu. V osobitných prípadoch boli prijaté koordinované opatrenia, ako napríklad rýchle reakcie na prípady náhleho nárastu špecifických falšovaných výrobkov.

3.2. Postup oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu – základný prvok memoranda o porozumení

Všetci signatári zastávali stanovisko, že postup oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu je nevyhnutným opatrením v boji proti online predaju falšovaných výrobkov. V pravidlách oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu sa v kontexte tohto memoranda o porozumení ustanovuje:

- i) mechanizmus na odstránenie jednotlivých ponúk údajne falšovaných položiek z lokalít internetových platforiem a
- ii) mechanizmus posielania oznámení internetovým platformám o používateľoch, ktorí predávajú falšované výrobky (oznámení založených na predajcovi).

Toto je základný nástroj, ktorý sa má uplatňovať v prípade, keď sa údajne nezákonné ponuky stali dostupnými online. Signatári okrem toho upozornili, že sa ukázalo, že ak má byť memorandum o porozumení užitočné; pravidlá oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu by nemali byť príliš normatívne a musia obsahovať určitý mechanizmus na riešenie zneužitia systému. Spoločnosti prišli so svojimi vlastnými, na mieru šitými metódami na riešenie narušení svojich online stránok.

Signatári informovali, že internetové platformy dostávajú ročne tisíce oznámení nedovoleného obsahu a žiadostí o jeho odstránenie, ktoré sa zakladajú na najrôznejších dôvodoch. Účelom postupov oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu v kontexte memoranda o porozumení a v súlade s *acquis* EÚ¹⁰ je včasným, účinným a efektívnym spôsobom odstrániť z lokalít internetových platforiem ponuky údajne falšovaného tovaru.

Všetky internetové platformy mali zavedený určitý mechanizmus oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu, ktorý umožňoval vlastníkom práv a ostatným dotknutým osobám a organizáciám podávať oznámenia o údajne falšovaných výrobkoch už pred memorandumom o porozumení. Kým niektoré bolo možné na webových lokalitách ľahko nájsť, mnohé ďalšie systémy oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu boli považované za nedostatočne fungujúce. Navyše dostupné spôsoby oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu nevyužívali ani všetci vlastníci práv. Oznámenia boli neúplné, nedostatočne konkrétne, ťažko sa spracúvali, niekedy sa zameriavali na jednotlivé položky, ale aj na celé katalógy výrobkov. Následné opatrenia po upozorneniach sa líšili medzi internetovými platformami a nie vždy ich vlastníci práv, ktorí podali oznámenie, považovali za dostatočné. Ponuky neboli vôbec odstránené, ich odstránenie trvalo veľmi dlho alebo sa po odstránení rýchlo objavili znovu.

Po zavedení memoranda o porozumení niektoré internetové platformy informovali, že odstránenie ponuky im trvá 24 hodín, ale niekedy až 48 hodín, v prípade iných to trvá 2 – 5 hodín. Iné platformy uvádzajú, že ponuky, proti ktorým boli vznesené námietky, sa odstraňujú v ten istý deň alebo začiatkom nasledujúceho dňa. Vlastníci práv však informovali o rozdieloch v rýchlosti spracovania tou istou internetovou platformou v rôznych členských štátoch.

Internetové platformy poukázali ďalej na to, že zaznamenali veľké rozdiely v priemernom mesačnom počte oznámení o ponukách falšovaných výrobkov (v rozsahu od jedného do niekoľko sto oznámení) danými vlastníckmi práv. Odvtedy, čo nadobudlo platnosť memorandum o porozumení, veľmi zriedka zamietnu žiadosť o odstránenie a málokedy musia požiadať o ďalšie doplnkové informácie potrebné na spracovanie oznámenia: žiadosti o doplňujúce informácie sa spravidla týkajú oznámení od vlastníkov práv, ktorí nemajú skúsenosti s postupom oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu. Niektorí vlastníci práv

¹⁰ Smernica 2000/31/ES, kapitola II oddiel 4; Ú. v. ES L178, 17.7.2000, s. 1.

mali pocit, že v niektorých prípadoch sa požadovali zbytočné podrobnosti. Internetová platforma po odstránení údajne nezákonnej ponuky informuje okrem iného príslušného predajcu vrátane dôvodov odstránenia.

Oznámenia o používateľoch predávajúcich falšované výrobky – na rozdiel od oznámení o konkrétnych ponukách – boli pomerne zriedkavé. Oznámenia zamerané na predajcov sa vo všeobecnosti považujú za ťažkopádne, lebo skôr než možno prijať rozhodnutie, takmer vždy vyžadujú ďalšie prešetrenie jednotlivých ponúk. Oznámenia zamerané na predajcov neposkytujú významné výhody, lebo viacnásobní porušovatelia (identifikovaní nepoctiví predajcovia) budú sankcionovaní v každom prípade (po oznámeniach týkajúcich sa jednotlivých ponúk). Naopak jeden vlastník práv informoval, že kým spolupráca v rámci oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu jednotlivých ponúk funguje efektívne, pri oznámeniach o predajcoch zapojených do predaja falšovaného tovaru nie je jasný rozsah opatrení, ktoré následne prijímajú internetové platformy.

V podmienkach používaných rôznymi internetovými platformami sa jasne zakazuje predaj položiek, ktoré narušajú práva tretej strany. V podmienkach sa tiež jasne stanovuje, že položky porušujúce práva podliehajú odstráneniu. Niektoré internetové platformy poskytujú vlastníkom práv formuláre, ktoré sa majú používať na oznamovanie, i keď tieto formuláre sú jednoduché a určené predovšetkým vlastníkom práv, ktorí nie sú členmi memoranda o porozumení. Väčšie internetové platformy ponúkajú online vysvetlenia postupu oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu, aj keď skutočné spracovanie oznámení je interný proces. Tieto slúžia ako východiskový bod, najmä pre vlastníkov práv, ktorí nie sú členmi memoranda o porozumení. Tieto vysvetlenia môžu byť tiež súčasťou špecifického programu internetovej platformy na ochranu práv alebo časti lokality, v ktorej sa nachádza „pomocník“ (help).

Po nadobudnutí účinnosti memoranda o porozumení všetci signatári informovali o zlepšeniach vo všetkých oblastiach oznamovania a odstraňovania nedovoleného obsahu. Niektoré internetové platformy preskúmali a nezriedka zefektívnili svoje nástroje a postupy oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu. Jedna internetová platforma prepracovala svoj postup oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu a na všetkých svojich európskych lokalitách zaviedla spoločný postup¹¹.

Vlastníci práv informovali, že na lokalitách internetových platforiem, na ktoré sa vzťahuje memorandum o porozumení, postupy oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu teraz fungujú väčšinou dobre¹². Spravovanie monitorovacieho programu je však pre vlastníkov práv často nákladné.

3.3. Aktívne a preventívne opatrenia – rozhodujúce opatrenia na účinný boj proti falšovaniu

Aktívne a preventívne opatrenia sú opatrenia a postupy umožňujúce internetovým platformám a vlastníkom práv zabrániť, aby sa nezákonné ponuky stali dostupnými online alebo obmedziť ich dostupnosť len na krátky čas. Tieto opatrenia a postupy sú rozdielne nielen medzi signatármi, ale niekedy dokonca aj medzi rôznymi lokalitami špecifickej internetovej platformy.

¹¹ Spoločný postup umožnil tejto internetovej platforme poskytnúť ochranu v rámci memoranda o porozumení ďalším lokalitám.

¹² Tento záver platí výlučne pre oznamovanie a odstraňovanie nedovoleného obsahu v kontexte tohto memoranda o porozumení a netýka sa fungovania postupov oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu pre iné oblasti nezákonného obsahu ani strán, ktoré nie sú signatármi memoranda o porozumení. Netýka sa najmä záverov Komisie v kontexte iniciatívy v oblasti postupov oznamovania a prijímania opatrení (http://ec.europa.eu/internal_market/e-commerce/notice-and-action/index_en.htm).

Podľa signatárov **samotný reaktívny postup oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu podľa všetkého nepostačuje** na riešenie problému predaja falšovaného tovaru na online trhoch. V boji proti online falšovaniu je rovnako dôležitá primeraná aktívna ochrana, aby sa zabránilo ponúkaniu falšovaného tovaru na predaj na online trhoch.

Aktívne a preventívne opatrenia sú tesne prepojené s individuálnymi obchodnými modelmi a obvyklými postupmi internetových platforiem a príslušných vlastníkov práv. Predstavujú jeden zo spôsobov, ktorým sa internetové platformy môžu odlišiť od svojich konkurentov na trhu. Môžu významne ovplyvniť spokojnosť a dôveru zákazníkov v súvislosti s ponukami, ktoré sú dostupné na konkrétnej lokalite. Niektoré internetové platformy sú z hľadiska svojich aktívnych a preventívnych opatrení pomerne transparentné. Internetové platformy tiež uviedli, že aktívne a preventívne opatrenia musia byť často sofistikované a schopné rýchlo sa prispôbiť meniacim sa okolnostiam, aby sa zachovala ich účinnosť. Vykonávanie aktívnych a preventívnych opatrení je preto často nákladné. Pre vlastníkov práv sú aktívne a preventívne opatrenia súčasťou opatrení na ochranu ich obchodných značiek a úzko súvisia so stratégiami a činnosťami na ochranu ich obchodných značiek.

Všetci signatári opakovane zdôrazňovali, že **pre účinnosť aktívnych a preventívnych opatrení je rozhodujúca výmena informácií medzi vlastními práv a internetovými platformami**. Niekoľko signatárov uviedlo, že účinnosť aktívnych a preventívnych opatrení sa podľa všetkého mení časom a medzi rôznymi lokalitami internetových platforiem, čo nie je vzhľadom na aktívny a prispôsobivý charakter tých, ktorí sa pokúšajú predávať falšované výrobky, prekvapujúce. Vyplýva z toho, že signatári musia byť neustále ostrážiti, a poukazuje to na potrebu trvalej spolupráce.

Jeden signatár uviedol, že v dôsledku podpísania memoranda o porozumení sa zvýšili investície do aktívnych a preventívnych opatrení a viedli k hmatateľným výsledkom. Jedna internetová platforma zdôraznila, že teraz dobrovoľne a aktívne odstraňuje viac potenciálne problematických ponúk, než sa odstraňuje reaktívne¹³.

Aktívne a preventívne opatrenia siahajú od technických opatrení, ako je spôsobilosť internetovej platformy zistiť použitie určitých hesiel alebo obsah ponúk pred zverejnením, až po výmenu informácií s internetovými platformami o ukazovateľoch falšovaného výrobku a *modus operandi* predajcov falšovaných výrobkov. Niektoré internetové platformy oznámili, že používajú určité detekčné technológie a preventívne odstránenia.

Niektorí signatári vyjadrili obavy, že na základe prijímania aktívnych opatrení na zabránenie predaja falšovaného tovaru by sa mohlo o nich predpokladať, že sa skutočne dozvedeli o nezákonných činnostiach, čo by ich postavilo mimo režimu obmedzenia zodpovednosti podľa smernice o elektronickom obchode.

3.4. Viacnásobní porušovatelia

Internetové platformy majú podľa odseku 35 memoranda o porozumení vziať do úvahy oznámenia o viacnásobných porušovateľoch a zaviesť a presadzovať odrádzajúce politiky týkajúce sa viacnásobných porušovateľov.

Politiky týkajúce sa viacnásobných porušovateľov rôznych internetových platforiem vo všeobecnosti predpokladajú odrádzajúce opatrenia (napríklad dočasné pozastavenie účtu)

¹³ Tretí štvrtrok roku 2011: 65/35, t. j. 65 % podozrivých ponúk týkajúcich sa obchodných značiek signatárov memoranda o porozumení bolo odstránených aktívne oproti 35 %, ktoré boli odstránené reaktívne.

Tretí štvrtrok roku 2012: 80/20, t. j. 80 % podozrivých ponúk týkajúcich sa obchodných značiek signatárov memoranda o porozumení bolo odstránených aktívne oproti 20 %, ktoré boli odstránené reaktívne.

zamerané proti danému predajcovi (a nie iba proti príslušnej ponuke) po druhom porušení právnych predpisov. Ak sa zistí, že predajca znovu ponúka falšovaný tovar, môžu sa uplatniť prísnejšie odrádzajúce opatrenia. Všetky internetové platformy majú zavedené opatrenia na zabránenie opätovnej registrácii zablokovaných predajcov.

Hoci odrádzajúce opatrenia sú dôležité a dokonca nevyhnutné, internetové platformy trvajú na tom, že na nápravu opakovaných narušení existujú aj iné spôsoby než pozastavenie používateľského účtu, ako napríklad vzdelávanie, bezpečnostné opatrenia, demotivačné opatrenia alebo reštrikcie.

Politika odrádzajúcich opatrení je opísaná na príslušnej webovej lokalite prostredníctvom podmienok internetovej platformy. Niektoré internetové platformy navyše poskytujú prehľad tohto systému v iných sekciách svojich webových lokalít, napríklad v sekcii programu na ochranu práv alebo v sekcii „pomocník“ (help).

Internetové platformy nevykonávajú svoju politiku odrádzajúcich opatrení automaticky. Niekedy sú potrebné individuálne úpravy a vykonávajú sa, ak sa považujú za vhodné. Predajca, ktorý očividne koná nepoctivo, môže byť ihneď zablokovaný, kým viacnásobný porušovateľ, ktorý po prvýkrát v menšom rozsahu porušil práva v dávnej minulosti, môže byť pred pozastavením účtu znovu upozornený. Niektoré internetové platformy riešia sankcie na základe čisto individuálneho posúdenia jednotlivých prípadov, i keď s podobnými výsledkami a účinnosťou. **Pokiaľ ide o rozhodovanie, aké odrádzajúce opatrenia sa majú uplatniť, je potrebné vziať do úvahy niekoľko aspektov**, ako napríklad závažnosť porušenia politiky, počet údajných porušení, opakované porušenie, dobu, ktorá uplynula od predchádzajúceho porušenia, spätnú väzbu predajcu, vyjadrenie, ktoré dáva najavo jasný zámer, rozsah legálneho podnikania, ako aj iné podozrivé správanie, napríklad úsilie vyhnúť sa odhaleniu. **V konečnom dôsledku nebolo možné prijať jednotné vymedzenie odrádzajúcich opatrení.**

Pri zavádzaní účinných politík týkajúcich sa viacnásobných porušovateľov je znovu rozhodujúca komunikácia medzi vlastníckmi práv a internetovými platformami. Internetové platformy potrebujú informácie od príslušných vlastníkov práv, inak sú ich politiky týkajúce sa viacnásobných porušovateľov menej účinné. Niekoľko internetových platforiem vyvinulo špecializované nástroje na oznamovanie a sprístupnilo ich vlastníkom práv, aby sa uľahčila vzájomná výmena informácií vrátane názorov a pripomienok vlastníka práv, ktorý predložil oznámenie, pri súčasnom rešpektovaní oprávnených záujmov zúčastnených osôb.

Odrádzajúce opatrenia, či už sú oprávnené alebo nie, majú na predajcov bezprostredný vplyv: strata príležitosti predaja určitej položky, časová investícia do povinného školenia alebo ďalších bezpečnostných opatrení; strata osobitného statusu dôveryhodného predajcu vedúca k zníženej dôvere zákazníkov, a teda k nižším priemerným predajným cenám; obmedzenia predaja, čo môže viesť k nadmerným zásobám, strateným investíciám, hospodárskym stratám; trvalé pozastavenie, ktoré by mohlo ohroziť celé podnikanie (a teda ich zamestnancov a obchodných partnerov). Preto **internetové platformy uplatňujú odrádzajúce opatrenia len nerady a veľmi opatrne.**

Pre vlastníkov práv sú veľmi dôležité politiky týkajúce sa viacnásobných porušovateľov, lebo viacnásobní porušovatelia ich najviac poškodzujú, najmä ak sú schopní pomocou klamlivých praktík pokračovať v obchodovaní s falšovanými výrobkami. **Vlastníci práv ďalej tvrdia, že existujú viacnásobní porušovatelia, ktorí dlhší čas predávali falšované výrobky na rôznych internetových platformách pod rôznymi menami.** Vlastníci práv oznamujú internetovým platformám viacnásobných porušovateľov na základe svojich vlastných prešetrovaní vrátane opätovného objavenia sa ponúk, ktoré boli predtým odstránené. Vlastníci práv však nemôžu vždy odhaliť a následne identifikovať viacnásobných porušovateľov,

napríklad preto, lebo príslušná lokalita neposkytuje možnosti vyhľadávania podľa údajov výrobcov.

Usudzuje sa, že internetové platformy prijímajú proti viacnásobným porušovateľom ráznejšie opatrenia ako predtým, a to buď zo svojej vlastnej iniciatívy, alebo z podnetu príslušného vlastníka (príslušných vlastníkov) práv, ale uplatňujú vlastné rozhodovanie a zohľadňujú všetky špecifické okolnosti prípadu¹⁴. Preto nenasleduje po všetkých oznámeniach viacnásobných porušovateľov pozastavenie alebo ukončenie účtu. Internetové platformy sa po nadobudnutí účinnosti memoranda o porozumení stali v oblasti svojej politiky odrádzajúcich opatrení a jej uplatňovania transparentnejšími pre vlastníkov práv. Niektoré internetové platformy a vlastníci práv si vymieňajú informácie o jednotlivých prípadoch na dvojstrannom základe, ale podľa všetkého to nie je všeobecne zaužívaný postup.

Všetky internetové platformy zaviedli technické a procedurálne opatrenia na zisťovanie viacnásobných porušovateľov a na zabránenie zablokovaným viacnásobným porušovateľom znovu sa zaregistrovať na ich lokalitách. Vzhľadom na skryté taktiky nepoctivých predajcov môže byť toto úsilie úspešné len do určitej miery. Situáciu môže zlepšiť len rozsiahlejšia vzájomná výmena informácií a priama spolupráca medzi internetovými platformami a vlastními práv.

Signatári investujú v rámci boja proti viacnásobným porušovateľom do nástrojov a postupov. Toto spoločné úsilie vykazovalo v priebehu minulého roka postupne čoraz lepšie výsledky. V niektorých prípadoch sa dosiahol pozoruhodný úspech¹⁵. Na zvýšenie operačnej výkonnosti opatrení proti viacnásobným porušovateľom by však mohlo byť užitočné väčšie úsilie na objasnenie praktického vykonávania.

3.5. Spolupráca vrátane výmeny informácií

Pre účinnosť aktívnych a preventívnych opatrení je rozhodujúca spolupráca a výmena informácií. **Všetky internetové platformy prijali a uverejnili svoju politiku v oblasti práv duševného vlastníctva na svojich príslušných lokalitách.** Všetky platformy jasne oznamujú podrobnosti o svojich politikách. Tieto politiky sa teda jasne odzrkadľujú v podmienkach na používanie príslušných lokalít, ako aj v zmluvách s predajcami. Všetky internetové platformy presadzujú svoju politiku v oblasti práv duševného vlastníctva.

Niekoľko internetových platforiem vyvinulo osobitné programy spolupráce v oblasti ochrany práv, ktoré často tvoria základ väčšej spolupráce medzi príslušnou internetovou platformou a vlastními obchodných značiek všeobecne. Účasť vlastníkov práv v týchto programoch sa mení podľa lokality. **Od nadobudnutia účinnosti memoranda o porozumení sa k týmto programom pripojilo niekoľko vlastníkov práv, v závislosti od ich špecifických potrieb**¹⁶.

¹⁴ Jedna internetová platforma vo svojej výročnej správe o boji proti falšovaniu uviedla, že v roku 2011 zatvorila 1 715 účtov, čo je z hľadiska počtu nárast o 14 % oproti roku 2010. Iná internetová platforma v priebehu tretieho štvrťroka roku 2012 zatvorila alebo prísne obmedzila účty niekoľkých tisícov predajcov, ktorí predávali tovar signatárov memoranda o porozumení, pričom tiež upozornila na nárast v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku.

¹⁵ Niekoľko vlastníkov práv zistilo, že sa počet viacnásobných porušovateľov na viacerých internetových platformách znížil. Jeden vlastník práv dokonca uviedol, že na významnej internetovej platforme sa počet viacnásobných porušovateľov jeho obchodných značiek znížil o 50 %.

¹⁶ V prípade jednej internetovej platformy sa teraz k programu na ochranu práv pripojili všetci vlastníci práv. V prípade inej internetovej platformy sa od nadobudnutia účinnosti memoranda o porozumení pripojilo k programu na ochranu práv niekoľko vlastníkov práv vážne postihnutých falšovaním, ďalší využívajú postupy oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu bez formálneho pripojenia sa k samotnému programu na ochranu práv, menšina sa k programu nepripojila ani nevyužíva postup oznámenia a odstránenia nedovoleného obsahu.

Memorandum o porozumení nebráni signatárom, aby si vymieňali iné alebo podrobnejšie informácie, napríklad na dvojstrannom základe a podliehajúce ďalším podmienkam. Užitočné informácie predstavujú štatistické analýzy odstránených ponúk (aktívne a aj po prijatí žiadosti o odstránenie nedovoleného obsahu), ktoré zverejnili niektoré internetové platformy. Internetové platformy súhlasili s tým, že na požiadanie zverejnia identitu a kontaktné údaje údajných porušovateľov v rozsahu, v akom to povoľujú platné právne predpisy o ochrane údajov. Signatári oznámili problémy v súvislosti s týmto aspektom memoranda o porozumení len v jednom prípade¹⁷.

3.6. Dôvera, informovanie a ochrana spotrebiteľov

Rozhodujúcim faktorom úspechu pre všetkých signatárov je dôvera spotrebiteľa. Preto sa všetci signatári snažia primerane chrániť spotrebiteľov pred falšovaním a nájsť spôsoby na kompenzáciu *bona fide* spotrebiteľov, ktorí neúmyselne kúpili falšovaný tovar.

Všetky internetové platformy informujú spotrebiteľov o osvedčených postupoch, ako bezpečne využívať ich služby a získavať informácie o podozrivých stránkach.

Všetky veľké internetové platformy majú systémy odškodňovania za škody. Všetky tieto systémy na ochranu kupujúceho sú však veľmi odlišné z hľadiska rozsahu pôsobnosti a postupov. Jedna internetová platforma napríklad ponúka úplnú záruku proti falšovaniu a uchováva peniaze na účte dovtedy, kým sa neuskutoční transakcia k plnej spokojnosti kupujúceho. Internetové platformy okrem refundácie prostredníctvom online platobného systému odškodňujú spotrebiteľov pomocou vlastných programov na ochranu kupujúceho alebo komplexnej politiky v oblasti vrátenia výrobku. Niekoľko internetových platforiem pomáha spotrebiteľom pri získavaní náhrady od príslušného predajcu. V tomto kontexte je potrebné poznamenať, že právne predpisy EÚ obsahujú minimálne pravidlá chrániace spotrebiteľov, ktorí kúpia falšovaný tovar od profesionálnych predajcov. V prípadoch, keď nejaká internetová platforma koná ako profesionálny predajca, smernica 1999/44/ES o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar poskytuje spotrebiteľovi právo na náhradu tovaru za pravý alebo, ak to nie je možné, na vrátenie zaplatenej ceny.

Sklamaní spotrebiteľia, ktorí kúpili falšovaný tovar, často kontaktujú vlastníkov práv, ktorí s konkrétnym predajom nemajú nič spoločné¹⁸. Vlastníci práv, samozrejme, nemajú všeobecnú povinnosť ponúknuť odškodnenie alebo pomáhať spotrebiteľovi v úsilí o nápravu. Niektorí vlastníci práv však vynakladajú osobitné úsilie.

Niekoľko internetových platforiem systematicky povzbudzuje spotrebiteľov, aby oznamovali falšované výrobky miestnym orgánom presadzovania práva. Niektoré vnútroštátne orgány ako napríklad agentúry pre dohľad nad hospodárskou súťažou a na ochranu spotrebiteľa tiež zvyknú oznamovať údajné porušenia ochrany spotrebiteľa vrátane zavádzajúcej reklamy, nečestných obchodných praktík a porušenia pravidiel označovania.

Všetci signatári súhlasili s tým, že jedným z hlavných cieľov memoranda o porozumení je zlepšenie ochrany spotrebiteľa. Signatári nehlásili žiadne negatívne názory alebo pripomienky

¹⁷ Ďalšie informácie nájdete tiež v pripomienkach európskeho dozorného úradníka z 13. septembra 2012 k verejným konzultáciám Generálneho riaditeľstva pre vnútorný trh (GR MARKT) o postupoch oznamovania a konania týkajúceho sa nezákonného obsahu na hostiteľských serveroch online sprostredkovateľov;
http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Comments/2012/12-09-13_Comments_DG_MARKT_EN.pdf.

¹⁸ Typickými príkladmi sú nespoľahlivé elektronické prístroje alebo zle ušité športové tričká, na ktoré sa kupujúci sťažuje údajnému výrobcovi. Po kontrole sa ukáže, že príslušný výrobok nevyrobil tento výrobca, ale že výrobok je falšovaný.

od spotrebiteľov¹⁹. Jedna internetová platforma dokonca oznámila, že od začiatku roka 2011 poklesol počet správ o negatívnych názoroch a pripomienkach týkajúcich sa predajcov a nárokov od nespokojných kupujúcich o 30 %.

3.7. Externá komunikácia a zvyšovanie informovanosti

Pri dosahovaní cieľov memoranda o porozumení zohrávajú dôležitú úlohu **obchodné združenia**. Niekoľko obchodných združení pomáhalo pri budovaní konštruktívnych vzťahov medzi vlastníkmi práv a internetovými platformami. Keďže niektoré obchodné združenia skutočne presadzujú práva v mene svojich členov a všetky tiež zastupujú záujmy svojich členov a koordinujú prijímanie spoločných pozícií v mene svojich členov vo vzťahu k memorandu o porozumení, obchodné združenia zohrávajú kľúčovú úlohu pri šírení základných koncepcií, ktoré sú dôležité z hľadiska memoranda o porozumení, a pri nabádaní svojich členov, aby dodržiavali jeho zásady. Väčšina obchodných združení propagovala pokrok memoranda o porozumení a podporovala jeho prínosy v aktualizáciách prostredníctvom svojich webových lokalít, elektronických obežníkov zasielaných členom a informačných zasadnutí počas svojich konferencií.

Signatári uznali dôležitosť zapájania vnútroštátnych **orgánov** do boja proti online falšovaniu a informovania agentúr na ochranu práv duševného vlastníctva a poslancov Európskeho parlamentu v plnom rozsahu o memorande o porozumení a o príslušnom vývoji. Všetci zdôraznili prínos zintenzívnenia takéhoto zvyšovania informovanosti po schválení tejto správy.

Memorandum o porozumení bolo uvedené v príslušných politických oznámeniach na úrovni EÚ²⁰. Podobné iniciatívy sa objavili aj na úrovni členských štátov²¹. Na medzinárodnej úrovni je memorandum o porozumení podporované na medzinárodných fórach, ako sú Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO)²² a Svetová obchodná organizácia (WTO), ako aj v diskusiách s hlavnými obchodnými partnermi EÚ.

3.8. Meranie výsledkov memoranda o porozumení

Pre túto správu poskytli signatári Komisii značné množstvo údajov dokazujúcich fungovanie memoranda o porozumení a jeho vplyv na ich obchodnú činnosť. Tieto údaje sa väčšinou považujú vzhľadom na ich citlivý obchodný charakter za dôverné, a preto sa nemôžu priamo uviesť.

Všetky internetové platformy majú napriek všetkému úsiliu stále na svojich internetových stránkach ponuky falšovaného tovaru. Predajcovia falšovaného tovaru získali skúsenosti a sú schopní prezentovať svoje ponuky tak, že z online ponuky sa nedá vždy rozpoznať, či je výrobok falšovaný alebo pravý. V súvislosti s tým sa ukázalo, že aktívne a preventívne opatrenia založené na heslách alebo obrázkoch, ako aj na cenách majú len obmedzený účinok.

¹⁹ Memorandum o porozumení nepodpísala žiadna organizácia na ochranu spotrebiteľov.

²⁰ COM(2012) 537 final z 26. septembra 2012: Podpora kultúrnych a tvorivých sektorov v záujme rastu a zamestnanosti v EÚ,
SWD(2012) 286 final z 26. septembra 2012: Konkurencieschopnosť európskych odvetví vyrábajúcich luxusné výrobky,
COM(2012) 582 final z 10. októbra 2012: Silnejší európsky priemysel v prospech rastu a oživenia hospodárstva – Aktualizácia oznámenia o priemyselnej politike,
COM(2012) 784 final z 18. decembra 2012: Digitálna agenda pre Európu – Digitalizácia ako hnacia sila európskeho rastu,
uznesenie Európskeho parlamentu z 11. decembra 2012 o dokončení jednotného digitálneho trhu. P7-TA(2012)0468, bod 56.

²¹ Napríklad francúzska Charta o boji proti falšovaniu na internete (2009) doplnená o osobitné charty vzťahujúce sa na malé doplnkové lokality a poštových operátorov (2012).

²² http://www.wipo.int/meetings/en/2012/sct_info_net_ge_12/index.html.

Mnohí signatári investovali do vývoja vhodných ukazovateľov (takzvaných **klúčových ukazovateľov výkonnosti**) s cieľom merať spoľahlivým a transparentným spôsobom pokrok, vykonávanie a fungovanie memoranda o porozumení. Na merania vykonávané rôznymi signatármi nebolo možné použiť jeden súbor ukazovateľov, lebo tieto ukazovatele musia zohľadňovať osobitné charakteristiky rôznych obchodných modelov a príslušných tovarov a sektorov. Preto zatiaľ nebolo možné vygenerovať súhrnné údaje na kvantitatívne hodnotenie výsledkov memoranda o porozumení, o ktorých by bolo možné informovať.

Niekoľko vlastníkov práv uskutočnilo systematické **programy skúšobného nákupu**, ktoré boli niekoľkokrát zopakované za porovnateľných podmienok, s cieľom monitorovať trendy ponúk falšovaného tovaru na príslušných lokalitách internetových platforiem. Tieto programy priniesli cenné výsledky pri zisťovaní trendov.

Jedna internetová platforma uviedla, že od polovice roku 2011 zaznamenala výrazný pokles (20 %) počtu **oznámení nedovoleného obsahu** podaných vlastními právami, čo pravdepodobne zodpovedá zníženiu počtu podozrivých ponúk, ktoré je možné na platforme nájsť. Počas toho istého obdobia platforma zaregistrovala, že aktívne odstránenia podozrivých položiek prostredníctvom ich aktívnych a preventívnych opatrení sa takmer zdvojnásobili. Jeden vlastník práv minulý rok oznámil, že jeho obchodné značky odoslali internetovým sprostredkovateľom takmer 120 000 oznámení o nedovolenom obsahu, z ktorých bolo neoprávnených len 0,005 %.

Ďalšia významná internetová platforma oznámila, že v treťom štvrtroku 2012 boli **zablokované alebo prísne obmedzené účty** viac ako 8 600 predajcov po tom, čo sa zistilo, že odoslali podozrivé ponuky tovarov s obchodnými značkami signatárov memoranda o porozumení. Aj keď nie sú k dispozícii štatistiky z minulých rokov za rovnaké obdobia týkajúce sa jednotlivých signatárov memoranda o porozumení, konzervatívna extrapolácia týchto údajov svedčí o náraste v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Jeden vlastník práv oznámil, že od začiatku memoranda o porozumení klesol v priebehu štvrtroku počet viacnásobných porušovateľov na polovicu. Iný vlastník práv tiež uviedol významný pokles viacnásobných porušovateľov, ktorí sú stále aktívni na tej istej internetovej platforme. V máji 2012 bolo aktívnych 15,7 % viacnásobných porušovateľov, pričom v auguste 2012 bolo zaznamenaných len 5 % viacnásobných porušovateľov.

Vplyv memoranda o porozumení na aktuálnu prítomnosť ponúk falšovaných výrobkov na lokalitách internetových platforiem nebol podľa oznámení signatárov rovnako veľký. **Jeden vlastník práv hlásil trvalý pokles napodobenín špecifickej kategórie výrobkov na veľkej internetovej platforme zo 40 % na 0 %.** Ten istý vlastník práv oznámil všeobecný pokles falšovaných výrobkov na lokalitách inej veľkej internetovej platformy. Iný vlastník práv oznámil 50 % zníženie počtu podvodných predajcov a 30 % zníženie nezákonných ponúk na tej istej internetovej platforme. Ďalší vlastník práv identifikoval približne 12 000 špecifických predajcov tovaru s jeho obchodnou značkou, ktorí boli na jeseň 2012 aktívni na určitej internetovej platforme, z ktorých celkovo 9 % predávalo falšované výrobky na piatich veľkých trhoch EÚ. Z týchto výsledkov vyplýva, že predaj falšovaných výrobkov má tendenciu presúvať sa na internetové platformy s menej prísnu politikou v oblasti presadzovania práv (väčšinou nie sú zahrnuté v memorande o porozumení), čo môže svedčiť o tom, že memorandum o porozumení podporuje osvedčené postupy, a aby ostalo ako dobrovoľné opatrenie účinné, je potrebné ho rozšíriť o nových signatárov.

Len jedna internetová platforma oznámila údaje týkajúce sa oznámenia o **zlej skúsenosti kupujúcich** (30 % pokles od začiatku roku 2011).

Z vyjadrení signatárov vyplýva, že spoločnosti pripisujú aktívnemu boju proti falšovaným výrobkom rozdielnu prioritu. Tieto priority sa odzrkadľujú v pridelených **finančných**

a ľudských zdrojoch. Ochrana obchodnej značky je nákladná. Jeden vlastník práv uviedol, že na opatrenia na ochranu obchodných značiek vynaloží viac ako 3 milióny EUR ročne vrátane monitorovania online služieb a oznamovania ponúk porušujúcich práva. Jedna internetová platforma uviedla celkové náklady na ľudské zdroje pre svoj program boja proti falšovaniu v rádovo rovnakej výške. Iný veľký vlastník práv uplatňoval ročné náklady vo výške 1 milión EUR. Istý vlastník práv na druhej strane spektra uviedol, že na opatrenia na ochranu obchodnej značky vynaložil len niekoľko tisíc eur ročne. Internetové platformy podľa všetkého investujú do opatrení na boj proti falšovaniu značné objemy zdrojov. Viaceré internetové platformy oznámili, že určitým spôsobom sa do opatrení na boj proti falšovaniu zapája približne 40 zamestnancov. Jedna platforma zriadila osobitný operačný tím na boj proti falšovaniu, ktorý poskytuje operačnú podporu tímu pre vzťahy s vlastníkmi práv. Všetky internetové platformy naďalej investujú do ďalších počítačových funkcií v oblastiach, ako sú oznamovanie nedovoleného obsahu, aktívne a preventívne opatrenia, monitorovanie a predkladanie správ o viacnásobných porušovateľoch a zákaznícka podpora. Vynaložené sumy sú, samozrejme, primerané veľkosti a geografickému pokrytiu platformy. Obdobne sa to vzťahuje na jednotlivých vlastníkov práv.

Niekoľko platforiem uviedlo dosť značné investície do činností na **zvyšovanie informovanosti**, ako sú napríklad kampane na boj proti falšovaniu organizované v spolupráci s návrhármi, vzdelávacie pracovné semináre pre malé a stredné podniky, ako aj výročná konferencia pre boj proti falšovaniu. Informovanosť svojich členov aktívne zvyšujú aj obchodné združenia. Niektorí individuálni vlastníci práv hovorili o memorande o porozumení na verejných konferenciách.

4. ĎALŠÍ POSTUP

Online falšovanie predstavuje pohyblivý cieľ. Technológia a obchodné modely, ktoré používajú falšovatelia, sa stále menia. Internetové platformy a vlastníci práv musia preto **ostat' ostraziť a pozorní**, aby boli vždy, keď je to potrebné, pripravení prijať okamžité a primerané opatrenia.

Memorandum o porozumení prešlo svojim skúšobným obdobím. Memorandum funguje uspokojivo vďaka záväzku signatárov zabezpečiť jeho fungovanie. Do dnešného dňa **neexistuje zrejma potreba zmeniť a doplniť text memoranda o porozumení**. Súčasné ustanovenia boli formulované tak, aby umožňovali rýchle opatrenia proti novému javu. Ak sa však memorandum o porozumení má stať uznávanou normou „osvedčených postupov“, stále sú možné zlepšenia v oblasti operačného vykonávania.

Pokrok v boji proti predaju falšovaného tovaru sa dá podľa všetkého najlepšie dosiahnuť posilnením doterajších výsledkov a zaistením, aby memorandum o porozumení fungovalo ešte lepšie. Signatári preto uvažujú o týchto pracovných okruhoch:

Predĺžiť platnosť memoranda o porozumení a preskúmať ho po ďalších dvoch rokoch

Signatári sú na základe súčasného znenia memoranda o porozumení zaviazaní pokračovať v jeho uplatňovaní počas ďalších dvoch rokov²³. Signatári sa chcú počas tohto obdobia stretávať dvakrát do roka pod patronátom Európskej komisie. Všeobecné politické

²³ Podľa článku 44 memoranda o porozumení môže každý signatár kedykoľvek ukončiť svoju účasť v memorande o porozumení prostredníctvom oznámenia ostatným signatárom a Európskej komisii.

otázky by sa preskúmali počas jarného plenárneho zasadnutia. Na jesennom zasadnutí by sa kládol väčší dôraz na operačné otázky²⁴.

Signatári memoranda o porozumení a Európska komisia súhlasia s tým, že by mali **pravidelne preskúmať**, či je memorandum o porozumení stále primerané na boj proti online ponukám falšovaného tovaru. Komisia preto naplánuje na koniec roku 2014 druhé preskúmanie v tomto duchu. V tom čase by sa mal stanoviť **spoločný rámec pre výkonnostné ukazovatele**, ktorý by umožnil presne posúdiť, ako signatári memorandum dodržiavajú.

Zo súčasného hodnotenia vyplynulo, že stále existuje priestor na zlepšovanie vykonávania memoranda o porozumení. **Dvojstranné zasadnutia** signatárov by mali pokračovať, aby sa signatári mohli vzájomne informovať o konkrétnych problémoch a spoločne hľadať praktické riešenia. Okrem toho by mohlo byť užitočné v prípade potreby **rozšíriť úlohu Komisie ako sprostredkovateľa a funkciu sprostredkovania** rozvinúť tak, aby viac prispievala k riešeniu špecifických problémov. Mohlo by to byť užitočné v prípade citlivých otázok dôležitých pre obmedzenú skupinu signatárov.

Signatári a Európska komisia spoločne vypracujú **lepšiu komunikačnú stratégiu**, ktorá by mala pomôcť plne využívať prínos memoranda o porozumení v rámci úsilia o zavedenie osvedčených postupov pre boj proti online falzifikátom zo strany vlastníkov práv a internetových platforiem.

Rozšíriť počet signatárov memoranda o porozumení

Signatári sa na základe svojich doterajších skúseností dohodli, že by bolo užitočné **rozšíriť počet signatárov memoranda o porozumení**, aby zahŕňalo nové internetové platformy, distribútorov, vlastníkov práv a obchodné združenia. Rozšírenie memoranda o porozumení prostredníctvom prijatia nových signatárov, najmä z ďalších sektorov alebo území ochotných a schopných dodržiavať jeho ustanovenia, sa považuje za dôležitý ďalší krok pri zvyšovaní jeho účinnosti. Je potrebné sa zamerať na spoločnosti a obchodné združenia, ktoré by mohli potenciálne pomôcť pri dosahovaní cieľov memoranda o porozumení a ktoré by boli pre memorandum o porozumení prínosom.

Signatári a Európska komisia sa budú s cieľom rozšíriť osvedčené postupy a uľahčiť dodržiavanie memoranda o porozumení **usilovať pomôcť internetovým platformám a vlastníkom práv, ktorí nie sú signatármi**, v prípade potreby prispôbiť ich obchodné postupy a podporné nástroje. Užitočnú úlohu by pri tom mohlo zohrávať aj stredisko EÚ pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva.

Komisia sa bude naďalej usilovať o zapojenie a podľa možnosti o plnú účasť reprezentatívnych organizácií spotrebiteľov a skupín na ochranu občianskych práv s cieľom **pokračovať v zlepšovaní aspektu memoranda o porozumení týkajúceho sa ochrany spotrebiteľa a zabezpečiť, aby jeho využívanie nekompromisne chránilo základné práva**. Internetové platformy a vlastníci práv by okrem toho, čo už bolo dohodnuté v rámci memoranda o porozumení, mali tiež hľadať nové spôsoby na zlepšenie ochrany spotrebiteľov.

²⁴ V článku 42 memoranda o porozumení sa stanovuje predĺženie memoranda o porozumení po hodnotiacom období na neurčitý čas, spolu s polročnými zasadnutiami a pravidelnými správami Komisie.

Príloha: Zoznam lokalít a obchodných názvov, na ktoré sa vzťahuje memorandum o porozumení

Obchodné značky, na ktoré sa vzťahuje memorandum o porozumení

Skupina Adidas

1. Adidas
2. Y-3
3. Reebok
4. Rockport
5. Taylor Made
6. CCM

Skupina Allianz Amer Sports

1. ARC'TERYX
2. MAVIC
3. SALOMON
4. SUUNTO
5. PRECOR
6. ATOMIC
7. WILSON
8. BONFIRE

Burberry

1. Burberry

Gant

1. GANT
2. GANT RUGGER

Lacoste

1. Lacoste

Skupina Lego

1. Lego

Skupina LVMH

1. Louis Vuitton
2. Dior Couture

Mattel, Inc.

1. Barbie
2. Hot Wheels
3. Fisher-Price
4. Matchbox
5. Corolle
6. UNO
7. Scrabble

8. Monster High

Microsoft

1. Microsoft
2. XBOX
3. Microsoft Windows
4. Microsoft Office
5. Microsoft Windows Server

Nike

1. NIKE
2. CONVERSE
3. UMBRO

Nokia

1. NOKIA
2. CONNECTING PEOPLE
3. VERTU
4. V

Procter & Gamble

1. Gillette
2. OralB
3. Olay

Richemont

1. Alfred Dunhill
2. Azzedine Alaïa
3. Baume Mercier
4. Cartier
5. Chloe
6. IWC
7. Jaeger LeCoultre
8. Lancel
9. Lange & Sohne
10. Montblanc
11. Panerai
12. Piaget
13. Purdey
14. Roger Dubuis
15. Shanghai Tang
16. Vacheron Constantin
17. Van Cleef & Arpels

Unilever

1. Dove
2. Axe/Lynx
3. Sure/Rexona
4. Vaseline
5. Pond's
6. Radox

7. Duschdas
8. St Ives
9. Persil (len Spojené kráľovstvo, Írsko, Francúzsko; v iných štátoch túto značku vlastní spoločnosť Henkel)
10. Surf
11. Omo
12. Comfort
13. Cif
14. Sunsilk
15. VO5
16. TRESemmé
17. Nexxus
18. Brylcreem
19. Knorr
20. Lipton
21. PG Tips
22. Slimfast
23. Signal
24. Close Up
25. Prodent
26. Mentadent
27. Pepsodent
28. Zwitsal
29. Fissan

Lokality, na ktoré sa vzťahuje memorandum o porozumení

Skupina MIH

1. allegro.pl
2. aukro.bg
3. aukro.cz
4. aukro.sk
5. osta.ee
6. qxl.dk
7. qxl.no
8. ricardo.ch
9. ricardo.gr
10. teszvesz.hu
11. tuktuk.lt
12. vatera.hu

eBay

1. ebay.at
2. ebay.be
3. ebay.ch
4. ebay.cz
5. ebay.de
6. eim.ebay.dk
7. eim.ebay.fi
8. ebay.fr (okrem Petites Annonces)

9. eim.ebay.gr
10. eim.ebay.hu
11. ebay.ie
12. ebay.it/classico (okrem inzerátov)
13. ebay.nl
14. eim.ebay.no
15. ebay.pl
16. eim.ebay.pt
17. ebay.es/classico (okrem inzerátov)
18. eim.eBay.se
19. ebay.co.uk

Price Minister/Rakuten

1. <http://www.priceminister.com>
2. <http://www.priceminister.fr>
3. <http://www.priceminister.es>

Amazon

1. amazon.co.uk
2. amazon.fr
3. amazon.de
4. amazon.it
5. Amazon.es